

اثرات تزریق گیاه زنیان (*Trachyspermum copticum* (L.) Link) در هسته مشبک پاراژیگانتوسولولاریس (PGi) بر روی علایم کیفی سندرم ترک در موش صحرایی نر

نعمت‌الله غیبی^۱، حسین جعفری^۲، سیدروح‌الله میری^{۳*}، اسماعیل عباسی^۴، محسن خلیلی نجف‌آبادی^۵، حسن جهانی^۶، سمیرا یادگاری^۷

۱- مربی، گروه فارماکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین

۲- مربی، گروه بیوفیزیک، دانشگاه علوم پزشکی قزوین

۳- پزشک عمومی، مرکز تحقیقات گیاهان دارویی، دانشگاه شاهد

۴- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه علوم جانوری، واحد علوم تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی

۵- استادیار، گروه فیزیولوژی، دانشگاه شاهد

۶- استادیار، گروه آمار حیاتی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین

۷- دستیار، گروه نورولوژی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، بیمارستان شریعتی

*آدرس مکاتبه: تهران، مرکز تحقیقات گیاهان دارویی، دانشگاه شاهد

تلفن: ۸۸۹۶۶۷۹۲ (۰۲۱)، نامبر: ۸۸۹۶۶۳۱۰

پست الکترونیک: drsrmiri@yahoo.com

تاریخ تصویب: ۸۵/۱۲/۲۰

تاریخ دریافت: ۸۴/۱۲/۷

چکیده

مقدمه: یکی از مهم‌ترین مشکلات جامعه بشری و به‌خصوص کشور ما مساله اعتیاد است. تحقیقات اخیر نشانگر اهمیت و کاربرد گیاهان دارویی در این زمینه است. در مورد گیاه زنیان نیز گزارش‌هایی مبنی بر تاثیر ضداعتیادی وجود دارد. هدف: در این تحقیق به بررسی اثرات تزریق گیاه زنیان در هسته مشبک پارازیگانتوسولولاریس روی علایم کیفی سندرم ترک در موش صحرایی نر پرداخته شده است.

روش بررسی: پس از تهیه میوه گیاه زنیان از ارتفاعات ۱۱۰۰ متری بین ابد و ده دز در خوزستان، عصاره گیاه با نسبت ۱ به ۱، ۱۰ به ۱ و ۱۰۰ به ۱ به ۱۰۰۰ توسط دستگاه سوکسله تهیه شد. بعد از آزمایش‌های اولیه چهار گروه هشت تایی موش صحرایی نر نژاد اسپراگ داوولی با میانگین وزنی ۳۰۰-۲۵۰ گرم با تزریق مرفین به صورت زیر جلدی معتاد شدند. پس از حصول اطمینان از اعتیاد حیوانات، یک گروه به عنوان شاهد که یک میکرولیتر سالین، ۳ گروه دریافت‌کننده عصاره آبی زنیان در غلظت‌های ۱۰، ۱۰۰ و ۱۰۰۰ برابر رقیق شده که به روش استریوتاکسیک در هسته PGI تزریق شد. در کلیه گروه‌های مورد بررسی پس از تزریق نالوکسان به صورت داخل صفاقی نشانه‌های کیفی سندرم ترک که شامل اسهال، تحریک‌پذیری، افتادگی پلک، بیقراری، وضعیت غیرطبیعی بدن، دندان قروچه و لرزش بدن بودند در بازه‌های زمانی ۴۵ دقیقه سنجیده شدند.

نتایج: نتایج نشان داد که غلظت‌های متفاوت زنیان به طور معنی‌داری نسبت به گروه شاهد سبب کاهش علایم سندرم ترک می‌شود، به گونه‌ای که بیشترین تاثیر را غلظت بیشتر یعنی عصاره ۱ به ۱۰ به دنبال داشته است.

نتیجه‌گیری: می‌توان نتیجه گرفت که تزریق عصاره آبی زنیان در هسته PGI یک کاهش وابسته به دوز (از طریق اعمال اثر برگزیده‌های اختصاصی PGI) در بیشتر علایم کیفی سندرم ترک نشان می‌دهد.

کل واژگان: زنیان، هسته پارازیگانتوسولولاریس، سندرم ترک، موش صحرایی نر

